

Helsingin kaupunki
Rakennusvirasto

ISON ROBERTIN KÄVELYKADUN PERUSKORJAUS TYÖPAJA 20.8.2015

Anne Vehmas

RAMBOLL

ISON ROBERTIN KÄVELYKADUN PERUSKORJAUS TYÖPAJA 20.8.2015

SISÄLLYS

1.	Lähtökohtia	2
2.	Osallistujat	2
3.	Työpajan kulku	3
	Ohjelma	3
4.	Ryhmätyötehtävät	3
5.	Tulokset	5
	Ryhmä A	5
	Ryhmä B	6
	Ryhmä C	7
	Ryhmä D	8
	Ryhmä E	9
6.	Yhteenveto tuloksista	10

1. LÄHTÖKOHTIA

Helsingin kaupungin rakennusvirasto aloitti kesällä Ison Roobertinkadun korjaussuunnittelun. Tavoitteena on saneerata kävelykatu viihtyisäksi ja toimivaksi kauppakaduksi. Kaupunkikuvallisesti tavoitellaan laadukasta sekä paikan historiaa ja Helsingin kaupungin julkisten ulkotilojen tunnuspiirteitä kunnioittavaa lopputulosta. Peruskorjaushanke on pilotti-kohteena investointien ilmastovaikutuksia arvioivassa hankkeessa ja Ilmastokatu-hankkeessa.

Korjaussuunnitelmaa laaditaan yhteistyössä asukkaiden, yrittäjien ja kadun muiden käyttäjien kanssa. Suunnittelun aluksi järjestettiin yhteistä keskustelua varten työpaja. Työpajan tavoitteena oli tarjota suunnittelualueen toimijoille mahdollisuus kertoa toiveitaan ja ehdotuksiaan kadun kehittämiseksi. Työpajan antia hyödynnetään suunnittelussa.

2. OSALLISTUJAT

Työpajaan kutsuttiin edustajia seuraavista ryhmistä:

- Kävelykadun varren asunto-osaakeyhtiöiden edustajat
- Kävelykadun varren yrittäjät
- Asukasyhdistykset
  - Punavuoriseura
  - Eteläiset kaupunginosat
- Väestöryhmät
  - Vammaisneuvosto
- Kulkumuodot
  - Suomen liikenneliitto Suli ry
  - Helsingin polkupyöräilijät ry
  - Helsingin kuljetusyrittäjät ry
- Tapahtumajärjestäjät
  - Sun Roba Festivaali

Työpajaan oli ilmoittautunut 43 ja osallistui 47 henkeä, jotka edustivat seuraavia tahoja:

Asukkaat, Asunto-osaakeyhtiöt	
Asukas	Saija Vihervaara, Mirja Puoskari, Päivi Kattelus, Tewe Kaitaranta, Harri Hamberg, Heikki Sarmanto
Asunto-osaakeyhtiön hallitus	Sami Kuivalainen, Heli Patoharju, Hannu Piispanen, Daisy Puoskari, William Börman
Yritykset	
Kotipizza Annankatu	Henri Kivinen, Panu Marjokorpi
Kukkakauppa Living Room	Paula Schaffter
Office support, Kolster Oy Ab	Jaana Jalovaara
Street Gastro	Iida Tervo
A&A Design	Anne Heiskanen
Rockstar Entertainment Oy, The Riff	Veli-Matti Moilanen, Oskari Kovalainen
Sponda Oyj	Valtteri Bragge
Nectarine Clothing Oy	Tuija Sintonen, Päivi Koskinen
Helsingin lähetyssurakunta	Hanna-Maria Ollila
Lexium Oy	Pekka Leinonen
Instrumentarium	Eija Granfelt
Good Kicks Oy	Ali Nekroufi, Tuomo Järvi
Reims & co	Thomas Huber, Patrik Huber
Suomen Juhlahopeat Oy	Jyrki Syren
Järjestöt	
Punavuoriseura	Nika Junker
Suomen Reumaliitto ry	Ritva Saukonpää
Sun Roba Ry	Lilli Philip
Dodo ry	Merja Lang
Muut tahot	
Aalto-yliopisto	Simo Haanpää, Johannes Klein
Helsingin kaupunki	
Rakennusvirasto	Tomas Palmgren, Anu Kiiskinen
Kaupunkisuunnitteluvirasto	Taneli Nissinen
Ympäristökeskus	Mira Jarkko, Jari Viinanen, Suvi Haaparanta
Helsingin taidemuseo	Teija Mononen-Honkanen
Konsultti	
Ramboll Finland Oy	Lauri Axelsson, Jari Mäkynen, Anne Vehmas, Ida Juurinen

3. TYÖPAJAN KULKU

Työpaja järjestettiin torstaina 20.8.2015 klo 18–20 Astoria-salissa (Iso Roobertinkatu 14). Ennen työpajaa oli tarjolla kahvia ja sämpylöitä.

Anne Vehmas toivotti osallistujat tervetulleiksi. Tomas Palmgren kertoi hankkeen tavoitteet ja lähtökohdat ja Lauri Axelsson peruskorjaussuunnittelun reunaehdoista. Anne Vehmas esitteli aiemmin saatua palautetta ja osallistumismahdollisuuksia. Mira Jarkko kertoi ilmastokatuhankkeesta. Lopuksi xx tiedotti Viheltävä helsinkiläinen –patsaan tilanteesta.

Anne Vehmas ohjeisti ryhmätyöskentelyyn kertomalla teemoista ja ryhmien tehtävistä. Kukaan ryhmä aloitti eri teemasta, joten kaikkia ei tarvinnut ehtiä käydä kaikkien läpi. Lopuksi ryhmät kertoivat näkemyksiään ja ehdotuksiaan koko porukalle.

Työpajan esitykset lähetetään osallistujille erillisenä liitetiedostona.

Ohjelma

- 17.45 Kahvi
- 18.00 Tervetuloa, *Anne Vehmas, Ramboll*
Hankkeen tavoitteet ja lähtökohdat,
Tomas Palmgren, Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Nykytilanne ja peruskorjaussuunnittelun reunaehdot,
Lauri Axelsson, Ramboll
Aiemmin saatua palautetta ja osallistumismahdollisuudet,
Anne Vehmas, Ramboll
Ilmastokatu-hanke,
Mira Jarkko, Helsingin kaupungin ympäristökeskus
- 18.30 Ryhmien tehtävänanto, *Anne Vehmas*
Ryhmätyöskentely
- 19.30 Ryhmien näkemysten esittely ja yhteiskeskustelu
- 20 Kiitokset

4. RYHMÄTYÖTEHTÄVÄT

1. Huolto- ja muu ajoneuvoliikenne

- o Millaisia moottoriajoneuvoliikenteen ohjaus-/ rajoittamistapoja pidätte parhaimpina ja miksi?
  - o Alas laskettavat pollarit
  - o Ketju tai puomi
  - o Huoltoliikenteen aikarajoitukset
  - o Muu, mikä?
- o Sijoittakaa kartalle huoltoliikenteen pysähdys-/lastauspaikat
- o Miten luvatonta pysäköintiä voitaisiin estää?
- o Miten Iso Roban autoliikennettä voisi vähentää? Sisäpihojen pysäköinti? Löytyisikö kiinteistöjen liikenteelle uusia reittimahdollisuuksia muuta kautta?

2. Pyöräpysäköinti

- Sijoittakaa kartalle kaupunkipyörien pysäköintipiste
- Sijoittakaa kartalle pyöräpysäköintipaikkoja sopivaksi katsomanne määrä
  - Pidättekö parempana yhdeltä vai molemmilta suunnilta käytettäviä pyörätelineitä?
  - Pidättekö parempana useaa muutaman pyörän vai muutamaa useamman pyörän parkkipaikkaa?

3. Katukalusteet

Sijoittakaa ja kommentoikaa katukalusteita (muistakaa kulku- ja huoltoväylät sekä talvikunnossapito)

- Sijoittakaa kartalle penkkejä sopivaksi katsomanne määrä
  - Pidättekö parempana selkänojallisia vai selkänojattomia penkkejä (voi istua eri suunnilta)?
- Sijoittakaa kartalle roskiksia sopivaksi katsomanne määrä
  - Tarvitaanko tuhkakupillisia roskiksia?
  - Pidättekö parempana isompia vai pienempiä roskiksia?
- Sijoittakaa kartalle mainoslaitteita sopivaksi katsomanne määrä
  - Millaisia mainostelineitä/pylväitä tms. pidätte parhaimpina Iso Roballe?
- Mitä muita mahdollisia toimintoja tukevia kalusteita haluaisitte?
  - niiden sijoittelu?

4. Terassialueet

- Onko nykyisissä terassialueissa ongelmia tai parantamistarpeita?
- Sijoittakaa kartalle terassialueita sopivaksi katsomanne määrä
  - Kuinka kaukana rakennuksesta terassialueet voisivat mielestänne enemmillään sijaita?
  - Pidättekö parempana aidattuja vai aitaamattomia terassialueita?
- Tarvitaanko Iso Roballe tilapäisiä myyntipaikkoja tai pysyviä myyntikojuja/kioskeja?

5. Kasvillisuus ja valaistus

- Sijoittakaa kartalle sopivaksi katsomanne määrä puita, kesäkukka-astioita ja/tai köynnöspylväitä
- Merkitkää kartalle erityistä valaistusta tarvitsevat kohteet

6. Ilmastokatu

- Missä kohteissa erityisesti (rakennukset, liikkeet, julkinen tila) voisi säästää energiaa, ottaa hukkaenergiaa talteen tai asentaa aurinkopaneeleita?
- Onko kadun varrella tyhjiä tai hukkatiloja, joita voitaisiin hyödyntää esim. etätyöpisteenä, asukastiloina, Pop-up – toiminnassa?
- Onko Iso-Roban välittömässä läheisyydessä tiloja vuokrattaville yhteiskäyttöautoille (sähköauto tms.)

5. TULOKSET

Seuraavassa kerrotaan työpajassa saadut palautteet ryhmittäin.

Ryhmä A

Huolto- ja muu ajoneuvoliikenne

- 1-suuntainen liikenne Annankadulta Yrjönkadulle ja Fredrikinkadulle, joka poistaa tarpeen peruuttaa kuorma-autolla ja parantaa liikenneturvallisuutta
- Liikenne pitää ohjata keskelle katua, mutta sitä ei saa rajata rakenteellisesti
- Ylimääräinen ajoneuvoliikenne estetään alaslaskettavilla tolpileillä / pollareilla

Pyöräpysäköinti

- Pyöräpysäköinnin nykytila on heikko. Pyörät ovat kadulla "ihan miten sattuu".
- Keskitetty pyöräpysäköinti Annankadun risteykseen olisi hyvä
  - Ajavatko ihmiset silti pyörät lähemmäs kauppiaita?

Katukalusteet

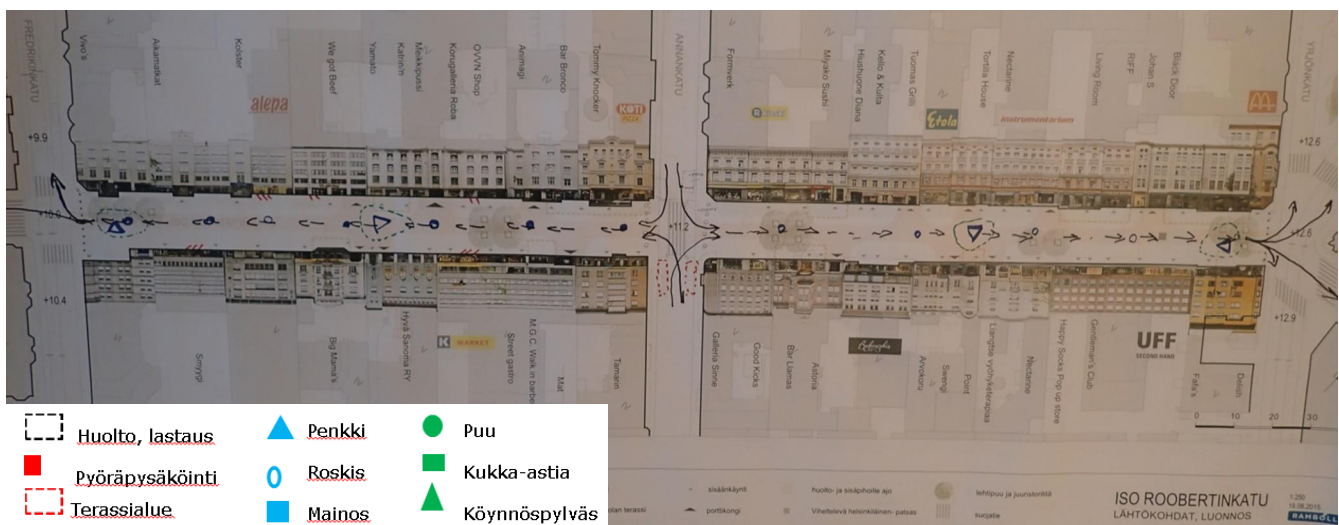
- Roskakoreja tulee olla tiheästi. Roskakorien tyhjentäminen on ongelma, kenelle kuuluu vastuu niistä?
- A-ständien sijasta liikkeet voisivat tehdä seiniin kiinnitettävät kyltit, jotka jättäisivät katutilan vapaaksi kävelijöille ym.
- Kaikki katukalusteet ja kasvillisuus ryhmitellään keitaiksi ja muu alue jätetään vapaaksi. Keitaissa olisi penkit, roskikset, ja puut.
- Penkit toimivat myös valonlähteinä, jolloin valaistaan katu, mutta ei häiritä asukkaita

Terassialueet

- Terrassit tuovat elävyyden kadulle
- Aitaamattomat terassit leviävät ongelmallisesti
- Aidatut terassit ohjaavat ihmiset kauas näyteikkunoista
- Millä taataan terassien ulkonäön laatu?

Kasvillisuus ja valaistus

- Puita lisää, mutta ei saa varjostaa
- Pikkupuita

Ryhmä B

Pyöräpysäköinti

- Kaupunkipyörät Fredalle ja Dianapuistoon
- pyöräpysäköinti ajoesteiksi

Katukalusteet

- Veistoksen ympärille selkänöjälliset penkit
- selkänöjättömät penkit, voi istua mihin suuntaan vain
- aurinkopaneeliroskikset
- tehdä jotain kaiteille ja ylikulku helpotettava

Terassialueet

- 1,5 m katutilaa liikkeiden itse hallittavaksi

Kasvillisuus ja valaistus

- yhtenäinen tyylikäs hyvä
- valosävytetyt! Y-valot
- voisiko olla pyöreää laattaa → vihreää välissä

Huolto- ja muu ajoneuvoliikenne

- Kielletty 12-20
- Huoltoajoaika (ei rajoiteta)
- Riittävästi lastauspaikkoja pysäköintikiekkolla, aika max 0,5 h

<u>Huolto, lastaus</u>	<u>Penkki</u>	<u>Puu</u>
<u>Pyöräpysäköinti</u>	<u>Roskis</u>	<u>Kukka-astia</u>
<u>Terassialue</u>	<u>Mainos</u>	<u>Köynnöspylväs</u>

Ryhmä C

Katukalusteet

- Roskiksista
  - ravintoloiden lähelle tuhkakupilliset roskikset
  - isompi roski – harvempi tyhjennysväli
- Mainostelineet:
  - yhtenäisemmin
  - digitaalisia näyttöjä isojen pömpelien tilalle → aurinkoenergiaa

Terassialueet

- pysähtyminen & viihtyminen tunnelma
- Kalusteet yhtenäisiksi sopivissa rajoissa → kuitenkin pitäisi ilmentää yritystä
- terasseja voi tulla lisää mihin vaan
- ei aitoja
- jätskikiska kadulle!! ja muutenkin vastaavat rakenteet tervetulleita

Kasvillisuus ja valaistus

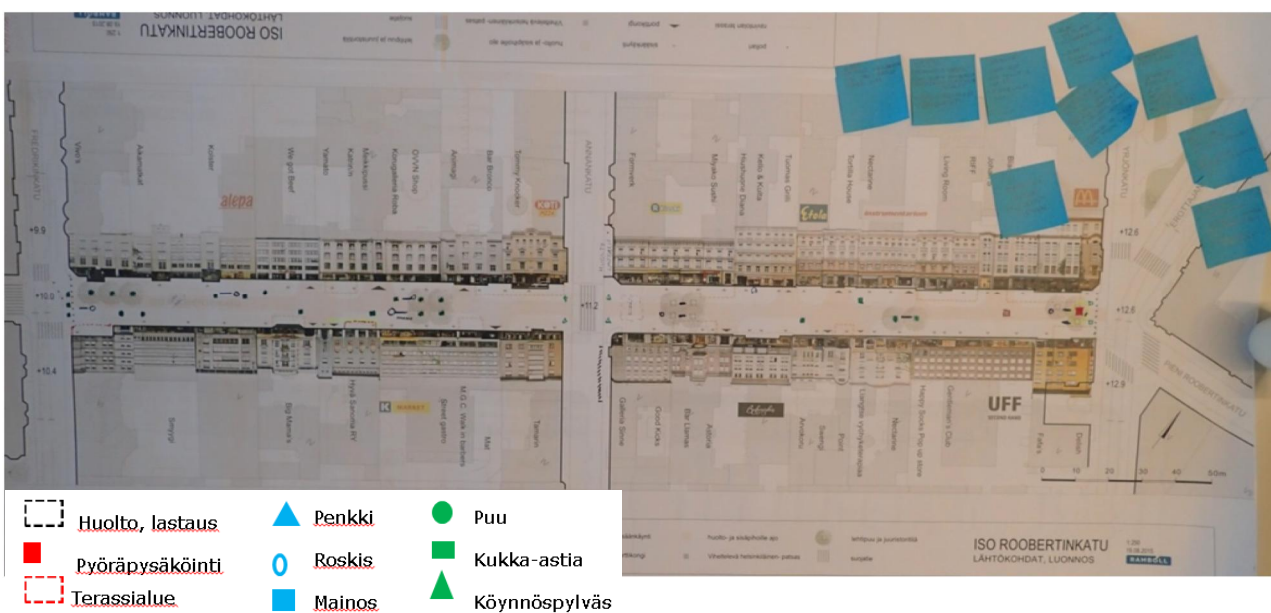
- Kurvin istutukset hyvänä esimerkkinä. Puiden poiston sijaan leikkaaminen
- Valaisimet
  - Riippuvalot
  - Myös pylväistä pidetään (osa oli valmis vaihtamaan erityyppisiksi)
  - Kohdevalot puihin
- Köynnöspilareista porttiaiheet Annankadun kohdalle

Huolto- ja muu ajoneuvoliikenne

- Huolto: lasteille välivarasto ettei tarvitse perille saakka ajaa
- Huoltoajo:
  - Aikarajoitus ehdoton; puomit tai nostettavat pollarit
  - Voisiko pysäköinnin poistaa korttelipihoilta?
  - Miten hidastetaan pyöräilijöitä?? Esim. kadunkalusteiden asettelulla

Pyöräpysäköinti

- Kaupunkipyörät Yrjönkadun päätyyn

Ryhmä D

Terassialueet

- Kadun Brändäys (?)
  - ➔ valo tms. kahvila
  - ➔ design
- Katulämmitys avaa mahdollisuuksia. Katulämmityksen kustannusarvio?
- Myyntikojujen sijoittamisen luvista vapautus
- Kahvila, jossa terassi
- K-kaupan koju
- Terassien leveys nykyisellään hyvä. Tosin vastakkaiset terassit voi olla ongelma.

Kasvillisuus ja valaistus

- Puut pareittain yhdellä puolella katua
  - Puiden korostus, valaistus
  - Ei pyörien säilytyspaikkoja puiden alle
- Kasvillisuutta penkkien viereen (esim. kuva)
- Katuvalaisimien suuntaus; ei valoa ikkunaan
- Patsaan valaistus?

Huolto- ja muu ajoneuvoliikenne

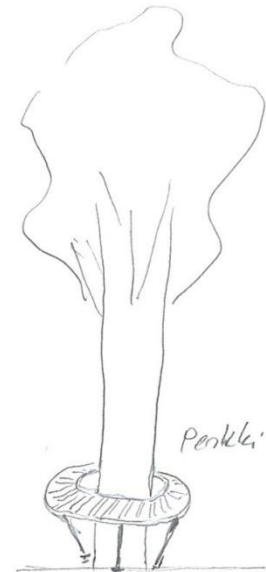
- Aikarajoitus ei toimi. Roska-auto yms. ei noudata aikarajoituksia
  - > alaslaskettavat pollarit

Pyöräpysäköinti

- Kaupunkipyöräpysäköinti Dianapuistoon ja Fredan torille
- Autojen kadunvarren paikkoihin, mitkä ei muuten käytössä
- Pyörätelineistä design-elementtejä, jotka kestävät aikaa

Katukalusteet

- Porttiaihe
- Selkänojallisia ja selkänojattomia penkkejä, penkkiryhmiä
- Paljon roskiksia
- A-ständit pois ➔ huomio kauppojen näyteikkunoiden
- Mainoslieriöt pois, mieluummin tauluja

Ryhmä E

Kasvillisuus ja valaistus

- Puut ovat nykyisin liian suuria. Ne varjostavat asuntoja ja tekevät katunäkymästä ahtaan.
  - > puut pitäisi leikata tai huonokuntoiset poistaa
  - > matalampaa vihreää
- Terrassien reunoille kukkalaatikot, pensaita tms. kasvillisuutta
  - Yritykset hoitavat kastelun
- Valaistus siten, ettei kohdistu asuntojen ikkunoista sisään
- Valaistuskohteita
  - kirkko
  - taideteos

Ilmastokatu

- "Taloyhtiön katolle saa asentaa aurinkopaneeleita"

Huolto- ja muu ajoneuvoliikenne

- Huoltoliikenne Annankadulta ja molemmista päistä työntökärryillä (lastauspaikat kadun päihin)
  - Annankadusta vain huoltoliikennekatu
- Pollari tai jollei onnistu, niin puomi estämään kävelykadulle ajoa. Avain vain taloyhtiöiden luvallisten parkkipaikkojen haltijoille.
- Nykyiset tai tiukemmat huoltoliikenteen aikarajoitukset
  - Yrittäjät voivat laittaa oman huoltoliikenteensä kuriin (yrittäjä kertoi ottavansa tavaraa vastaan vain sallittuina aikoina)
- Asukkaita häiritsee yöajan huoltoliikenne

Pyöräpysäköinti

- Isommat pyöräparkit Fredriksoninkadun, Annankadun ja Yrjönkadun varteen kävelykadun päihin
- Yksittäisiä pikkutelineitä liikkeiden eteen niin ettei häiritse kulkemista kadun suuntaan
- UFF:n sisäpihalle pyöräpysäköinti

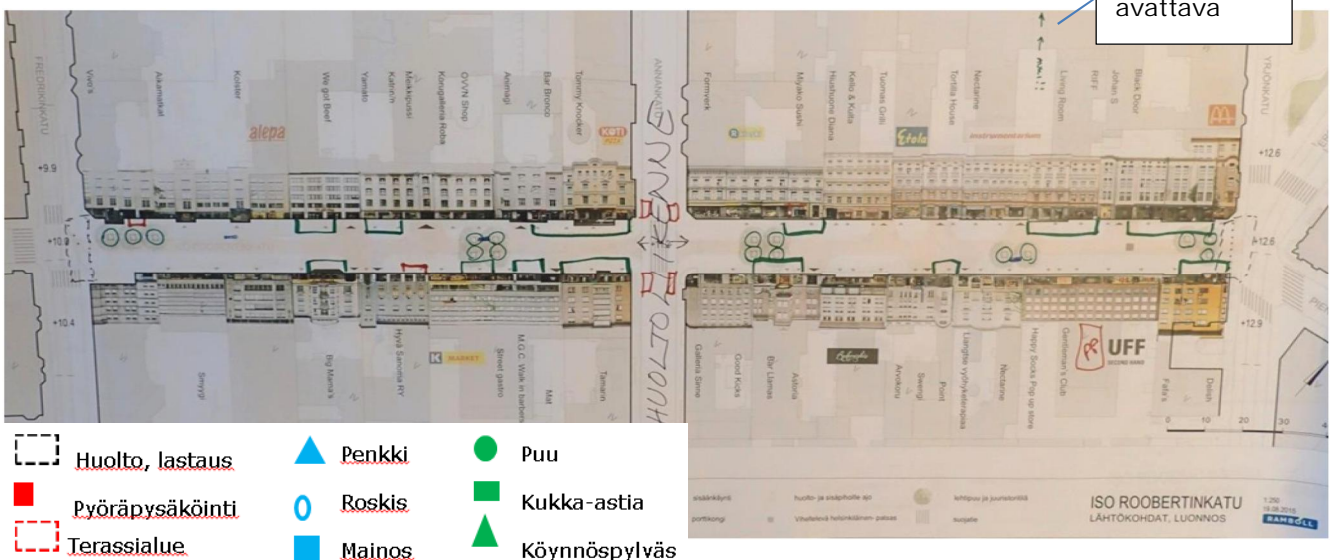
Katukalusteet

- Penkit puiden lomaan/alle

Terassialueet

- Lisää terasseja, esim. Tamarin eteen

kulkuyhteys avattava

6. YHTEENVETO TULOKSISTA

Huolto- ja muu ajoneuvoliikenne

- Yksi ryhmä esitti, että huoltoliikenteen ajoaikaa ei rajoitettaisi ollenkaan, mutta muut ryhmät esittivät tiukennuksia huoltoliikenteelle:
  - Pollarit tai puomit varmistamaan aikarajoituksen noudattaminen
  - Huoltoliikenne vain työntökärryillä Annankadulta ja molemmista päistä (lastauspaikat kävelykadun päihin ja Annankadulle)
  - Yrittäjät voivat laittaa oman huoltoliikenteensä kuriin
- Luvaton ajoneuvoliikenne estetään alaslaskettavilla tolpileillä / pollareilla tai pyöräpysäköinnillä
  - Voisiko pysäköinnin poistaa korttelipihoilta?
- Kävelykadulle yksisuuntainen liikenne -> ei tarvetta peruutella kuorma-autoilla
- Liikenne ohjataan keskelle katua, mutta ei rajata rakenteellisesti

Pyöräpysäköinti

- Kaupunkipyöräpysäköinti esitettiin sijoitettavaksi kävelykatualueen ulkopuolelle (Dianapuistoon ja Fredan torille, Yrjönkadun päätyyn)
- Keskitetty pyöräpysäköinti kävelykadun päihin, mutta myös hajautettuja pieniä pyörätelineitä kauppojen lähelle sekä sisäpihoille (esim. UFF).
  - Autojen kadunvarren paikkoihin, mitkä ei muuten käytössä
- Pyörätelineistä design-elementtejä, jotka kestävät aikaa

Katukalusteet

- Penkit
  - Selkänöjällisiä ja selkänöjättömiä penkkejä, penkkiryhmiä
  - Penkit puiden lomaan / alle / ympärille
  - Penkkeihin myös valaistus
- Roskakorit
  - roskiksia tiheästi, paljon (kuka tyhjentää?)
  - ravintoloiden lähelle tuhkakupilliset roskikset
  - isompi roskis – harvempi tyhjennysväli
- Mainostelineet
  - A-ständit pois → tilalle seiniin kiinnitettävät kyltit
  - Mainoslieriot pois, mieluummin tauluja, digitaalisia näyttöjä
- Porttiaihe
- Keitaat
  - Kaikki katukalusteet ja kasvillisuus ryhmitellään keitaiksi ja muu alue jätetään vapaaksi. Keitaissa olisi penkit, roskikset ja puut.

Terassialueet

- Lisää terasseja (tuovat elävyyden kadulle, tunnelmaa)
  - Kahvila, jossa terassi
- Terassien kalusteet yhtenäisiksi sopivissa rajoissa
  - Kadun Brändäys (?)
  - kuitenkin pitäisi ilmentää yritystä
  - ei aitoja (ohjaavat ihmiset kauas näyteikkunoista)
    - Aitaamattomat terassit leviävät ongelmallisesti
    - rajaus kukkalaatikoilla ja viherkasveilla
  - aitojen puolesta ja vastaan
- Terassien leveys nykyisellään hyvä. Tosin vastakkaiset terassit voi olla ongelma.
- Myyntikojujen sijoittamisen luvista vapautus
  - 1,5 m katutilaa liikkeiden itse hallittavaksi
- Jätskikiska, K-kaupan koju yms.

Kasvillisuus

- Nykyisten puiden leikkaaminen (ei saa varjostaa)
- Lisää pieniä puita
- Köynnöspilareista porttiaiheet Annankadun kohdalle
- Terrassien rajausta kukkalaatikoilla ja pensaille
- Voisiko olla pyöreää laattaa ja vihreää välissä

Valaistus

- Riippuvalot (ei asuntojen ikkunoista sisään)
- Kohdevalot puihin, kirkkoon ja taideteokseen
- valosävytetyt Y-valot

Ilmastokatu

- Aurinkopaneeliroskikset ja -mainostaulut
- Taloyhtiöille tietoa aurinkopaneelien kannattavuudesta
- Ilmastokatu-hanke herätti kiinnostusta yritysten ja taloyhtiöiden edustajissa

Kadun sulanapitojärjestelmä

- Kadun sulanapitojärjestelmä avaisi mahdollisuuksia. Työpajassa kysyttiin sille kustannusarviota
  - Toisaalta kadun sulanapitoa kommentoitiin ilmastotavoitteiden vastaiseksi
- Asiantuntijoiden mukaan alaslaskettaviin pollareihin liittyy kunnossapito- ja hallinnointiongelmia. Alaslaskettavien pollareiden tekninen toteutus edellyttää sitä, että kadulle toteutettaisiin sulanapitojärjestelmä.
- Työpajan jälkeen asiantuntijat arvioivat, että kadun sulanapidon rakennuskustannusarvio on noin 200 €/m² ja käyttökustannusarvio 20 €/m² vuodessa. Kustannukset jyvitetäisiin kiinteistöille kadun keskilinjaan asti, jolloin rakennuskustannukset olisivat arviolta 1500 €/kiinteistön julkisivumetri ja ylläpitokustannukset arviolta 150 €/julkisivumetri vuosittain.